

HÄSSELBY-VÄLLINGBY
STADSDELSFÖRVALTNING
STABEN OCH EKONOMIAVDELNINGEN

TJÄNSTEUTLÅTANDE
28 MAJ 2008
SID 1 (7)

Handläggare:
Anders Ödmark 508 05 178
Lena Nevbrant 508 04 038
Dnr 102 - 196 - 2008
Sammanträde 17 juni 2008

Till
Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Årsrapport 2007 för Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd
Yttrande till revisorsgrupp 3, dnr 3504-57/2008

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar till revisorsgrupp 3 detta tjänsteutlåtande som yttrande över årsrapporten.

Leif Spjuth
stadsdelsdirektör

Sammanfattning

Revisorerna konstaterar i sin årsrapport att stadsdelsnämnden överskridit sin budget samt bedömer att nämndens system för styrning är ändamålsenligt men att det behöver utvecklas och förankras bättre i hela organisationen. Revisorerna bedömer att bokslut och räkenskaper är rättvisande.

De förhållanden som revisorerna påpekat har förtecknats i en åtgärdsplan, som inarbetats i detta ärende. Åtgärdsplanen kommer att följas upp vid möten med ledningsgruppen och redovisas för stadsdelsnämnden samt tillställas revisionskontoret.

Bilagor

Revisionsberättelse för Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd år 2007
Revisionskontorets Årsrapport 2007 avseende Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd (inkl skrivelse till nämnden från revisorsgrupp 3)

Bakgrund

Kommunfullmäktiges revisorsgrupp 3 har för yttrande senast 30 juni överlämnat av revisionskontoret upprättad årsrapport 2007 för Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd. Årsrapporten fogas som bilaga. Dess sammanfattning återges nedan:

Ekonomiskt och verksamhetsmässigt resultat är inte helt tillfredsställande eftersom nämnden redovisar ett relativt stort överskridande av budgeten

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd redovisar ett nettounderskott mot budget med 51,1 mnkr före resultatöverföringar varav 49,2 mnkr avser anslag 1. Efter resultatdispositioner och justering med begärd ombudgetering med 1,1 mnkr för projektmedel uppgår nämndens nettounderskott mot budget till 45,5 mnkr. Revisionskontoret bedömer att nämnden under år 2007 inte helt har nått de av kommunfullmäktige beslutade målen men har i huvudsak uppnått den i verksamhetsplanen angivna verksamheten.

Styrning, uppföljning och kontroll är inte helt tillräcklig. Nämndens uppföljningssystem och arbete med den interna kontrollen behöver utvecklas

Revisionskontoret bedömer att nämndens system för styrning är ändamålsenligt men det behöver utvecklas och förankras bättre i hela organisationen. Nämndens förändringsarbete med bland annat översyner av olika verksamhetsområden bidrar till en effektiv och ändamålsenlig förvaltningsorganisation och tydliggör fördelningen av ansvar och befogenheter. Nämndens uppföljningssystem har dock enligt revisionskontorets bedömning inte varit tillräckligt som stöd för att nämnden systematiskt ska kunna följa verksamheternas utveckling under året. Bland annat har uppföljningsdokumenten inte varit tillräckligt kvalitetssäkrade och säkerheten i nämndens ekonomiska prognoser har försämrats under senare delen av året.

Revisionskontoret bedömer att nämndens arbete avseende den interna kontrollen inte har varit helt tillräckligt men att nämnden i och med interkontrollplanen för 2008 har påbörjat ett arbete för att utveckla och hitta en bättre struktur för den interna kontrollen. Vidare bedömer revisionskontoret att nämnden arbetat aktivt för att minska kostnaderna under året men åtgärderna har inte varit tillräckliga för att komma tillrätta med bristerna i budgethållningen.

Bokslut och räkenskaper är rättvisande

Nämndens bokslut och räkenskaper för år 2007 är rättvisande. Resultaträkningen innehåller dock kostnader för ombyggnader i lokaler som egentligen är att betrakta som investeringsutgifter. Bokföringen följer stadens regler men inte kommunala redovisningslagen och god redovisningssed. Stadsdelsnämnderna har dock inte getts förutsättning att följa lag och sed eftersom de inte har tilldelats någon investeringsbudget för denna typ av åtgärder.

Förvaltningens synpunkter med anledning av årsrapporten

De förhållanden, som är föremål för synpunkter från revisionen, har förts upp i nedanstående åtgärdsplan. Den kommer att följas upp i ledningsgruppen och redovisas i stadsdelsnämnden i september och då även inges till revisionskontoret.

Åtgärdsplan med anledning av revisionens årsrapport 2007

A. Underskottet (rapporten sidan 4)

Det är inte tillfredsställande att nämnden visar underskott. Nämnden bör ha en beredskap för att kunna inrymma kostnaderna för de bägge anslagen inom erhållen budget för år 2008.

Kommentar och åtgärd:

Ekonomiuppföljningen har stramats upp 2008. En modell har utarbetats för månadsvis uppföljning och månadsvis prognostisering ner på enskilda intäkts- och kostnadsbärare (IKB). Den används nu inom stadsdelsförvaltningens samtliga verksamhetsområden. De enskilda verktygen (för ekonomiuppföljning och prognos) aggregeras per verksamhetsområde. Till sammans med löpande redovisning av verksamhetsstatistik skapas ett s.k. early-warning-system för att fånga upp befarade underskott. För att hantera prognostiserade budgetavvikelser upprättas åtgärdsplaner. Redovisningen av planerade åtgärder sker per åtgärd, per månad och ner på enskild IKB. Åtgärdsplanen avser kommande månader, redan effektuerade åtgärder är beaktade i redovisad prognos.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd har inför 2008 fortsatt arbetat med åtgärder för att minska kostnader och koncentrera på kärnverksamheterna - allt inom gällande lagar och förordningar. Några exempel är omorganisation inom äldreomsorg, effektivare lokalutnyttjande inom både omsorg om individ och familj samt stab, stängning och omlokalisering vid ej fullt utnyttjat gruppboende inom omsorg om funktionshindrade och avveckling av anställningar utanför kärnverksamheten. Genom månatlig redovisning av åtgärdsplaner säkerställer nämnden att arbetet med att ständigt ta fram åtgärder inte avstannar.

B. Sjukfrånvaro hos personalen (rapporten sidan 4)

Enligt fullmäktiges budget för år 2007 ska staden fortsätta arbetet för sänkt sjukfrånvaro. Nämndens totala sjukfrånvaro ligger på 10,4 procent och har minskat med 0,1 procentenhet jämfört med föregående år. Den är fortfarande högre än den genomsnittliga nivån för staden (8,3 %).

Kommentar och åtgärd:

När skolorna med sin förhållandevis låga sjukfrånvaro (7,1 %), lämnade förvaltningen vid halvårsskiftet 2007 noterades endast en mycket liten höjning av sjukfrånvaron (från 10,5 % helår 2006 till 10,6 % halvår 2007).

För äldreomsorgen - med en hög sjukfrånvaro (12,7 %) - planeras särskilda insatser via stadsledningskontorets projekt Kraftverket. Företagshälsovården kommer att anlitas för särskilda insatser för hela förvaltningen.

Revisionskontoret ställer sjukfrånvaron i Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning (10,4 %) i relation till sjukfrånvaron för staden som helhet (8,3 %). Eftersom fackförvaltningarna har betydligt lägre sjukfrånvaro än stadsdelsnämnderna kan det vara skäl att även relatera till genomsnittet för stadsdelsnämnderna (9,7 %).

C. Gruppstorlekar i förskolan (rapporten sidan 5)

Kommunfullmäktiges mål för barngruppernas storlek är högst 14 barn i småbarngrupp, 1-3 år och 18 barn i grupperna med de äldre barnen, 4-5 år. Nämnden har inte helt nått detta mål. Det fanns vid rapporteringstillfället fortfarande tre grupper i åldrarna 1-3 år och tre grupper i åldrarna 4-5 år som är större än vad som anges i målet.

Kommentar och åtgärd:

Inflyttningen av barnfamiljer blev större än beräknat varför viss överinskrivning tillämpades för att klara barnomsorgsgarantin. Under förutsättning att påbörjad nybyggnation färdigställs som planerat kan rekommenderade gruppstorlekar uppnås under kommande verksamhetsår.

D. Skolket i grundskolan (rapporten sidan 5)

Kommunfullmäktige har satt som mål att skolket i grundskolan ska minska jämfört med föregående läsår. Nämnden har inte följt upp målet med motiveringen att det saknas statistik som stöd för bedömningen

Kommentar:

Sakfrågan (åtgärder för att minska skolket) har seriöst behandlats vid skolorna inom Hässelby-Vällingby stadsdelsområde. Inför skolornas överförande till utbildningsförvaltningen vid halvårsskiftet kom uppgiften att organisera övergripande statistik över elevers frånvarorsaker att få stå tillbaka för andra frågor med anledning av omorganisationen.

E. Ledningssystem inom äldreomsorgen (rapporten sidan 5)

Enligt kommunfullmäktige ska stadsdelsnämnderna inrätta ett ledningssystem för kvaliteten och patientsäkerheten i enlighet med socialstyrelsens föreskrifter. Nämnden har inte helt nått målet. Kvalitetssystemet för hälso- och sjukvården har inrättats och arbetet med att inrätta ett kvalitetssystem för socialtjänsten har påbörjats. Uppdraget var dock vid årsskiftet ännu inte slutfört.

Kommentar och åtgärd:

Arbetet med att utarbeta ett ledningssystem för kvalitet inom äldreomsorgen är påbörjat med sikte att fastställas genom beslut i stadsdelsnämnden i oktober eller november 2008. Diskussioner pågår med avdelningarna för omsorg om personer med funktionsnedsättning och individ och familjeomsorg om att ha ett gemensamt ramverk för ledningssystemet.

Inom äldreomsorgen pågår ett intensivt arbete med att ta fram rutiner på områden där sådana saknas och att uppdatera gamla rutiner.

F. Stöd och service till personer med funktionsnedsättning – om inflytande (rapporten sidan 6)

Revisionskontorets granskning visar sammanfattningsvis att nämnden arbetar aktivt för att med stöd av genomförandeplan och tydliga beställningar ge den enskilde större inflytande över den beviljade insatsen. Nästa led i processen är enligt revisionskontorets rekommendation att utveckla arbetssätt och formerna för den sociala dokumentationen i enlighet med gällande riktlinjer.

Kommentar och åtgärd:

Arbetssätt och former för den sociala utförardokumentationen har utformats enligt gällande riktlinjer. Biträdande enhetscheferna följer upp att verksamheten utför dokumentationen utifrån verksamhetens rutiner. I samband med det årliga ILS-besöket (integrerad ledning och styrning), som genomförs av avdelningschef, utvecklingssekreterare och enhetschef, följs bl.a. dokumentationen upp.

G. Stöd och service till personer med funktionsnedsättning – om bemötande (rapporten sidan 7)

Sammanfattningsvis har inte ens hälften av verksamheterna dokumentation som styrker vad brukarna anser om bemötandet.

Kommentar och åtgärd:

Nämndens mål *alla som har kontakt med förvaltningen ska känna att de bemöts med respekt* har inte helt kunnat uppnås bl.a. därför att det varit svårt att tolka inkomna resultat. Inför uppföljningen av nämndens mål år 2008 övervägs hur uppföljningen av målet ska göras så att det i verksamheternas verksamhetsberättelser ska framgå vad brukarna anser om det bemötande de får.

H. Nämndens lednings- och styrdokument (rapporten sidan 10)

Revisionskontoret har granskat nämndens verksamhetsplan för år 2007 och gjort bedömningen att nämndens egna mål för verksamhetsområdet i huvudsak ansluter till kommunfullmäktiges mål och uppdrag. En del av nämndens målformuleringar behöver dock preciseras så att målen blir mer konkreta och lättare att följa upp. Nämndens verksamhetsplan är i huvudsak ett tydligt styrdokument, och det framgår vad som skall uppnås, hur detta ska ske och hur resultatet ska följas upp.

Kommentar och åtgärd:

Med anledning av påpekandet om målformuleringar vill förvaltningen uppmärksamma att staden har infört planeringsverktyget ILS-webb. Det har börjat användas i och med att nämndernas verksamhetsplaner för 2008 upprättades och nu också använts för rapportering av Tertiärrapport 1. Detta har inneburit att större krav ställs på hur mål formuleras, förankras och följs upp.

I. Nämndens uppföljningsarbete (rapporten sidan 12 och 14)

Säkerheten i nämndens ekonomiska prognoser har försämrats under senare delen av året. Kvaliteten på prognoserna bör därför bli bättre ... jämförelse på verksamhetsnivå visar att prognossäkerheten inte har varit lika god och att den därför behöver utvecklas

Kommentar och åtgärd:

Under avsnitt A (Underskottet) har beskrivits hur ekonomiuppföljningen stramats upp under år 2008 och modeller skapats för bättre uppföljning. I och med att uppföljning av bokförda kostnader/intäkter per månad samt kommande månaders prognostiserade kostnader/intäkter ställs i relation till redovisad och prognostiserad verksamhetsstatistik skapas både möjlighet för bättre prognossäkerhet och ett system för s.k. early-warning.

Under 2008 redovisas prognoser utifrån bokförda kostnader/intäkter med beaktande av redan effektuerade åtgärder. Det innebär att planerade åtgärder som ännu inte har tillräcklig grad av säkerhet enbart redovisas i åtgärdsplanen. Det budgetunderskott som prognostiseras i tertialrapport 1/2008 är före åtgärder.

J. Intern kontroll (rapporten sidan 15-16)

Revisionskontoret bedömer att nämndens arbete avseende den interna kontrollen inte är helt tillräckligt. Nämnden har inte fastställt ett system för internkontroll med övergripande riktlinjer, regler och anvisningar för att upprätthålla en god intern kontroll inom alla verksamhetsområden. Årets internkontrollplan antogs av nämnden först i augusti 2007..

Kommentar och åtgärd:

Förvaltningen vill göra det förtydligandet att det inom förvaltningen finns system för intern kontroll som tillämpas. De olika delarna i systemet har dock inte förts samman i en gemensam beskrivning, som förelagts nämnden för att formellt fastställas som stadsdelsnämndens system för intern kontroll. Detta ska ske.

Den årliga internkontrollplanen fokuserar på några kontrollmoment som särskilt granskas.

K. Särskild granskning: Risk för felaktigheter vid utbetalning av ekonomiskt bistånd (rapporten sidorna 16-18)

Sammanfattningsvis bedömer revisionskontoret att nämnden i huvudsak har tillfredsställande system och rutiner för att förebygga, kontrollera och motverka felaktiga utbetalningar av ekonomiskt bistånd. Dock bör nämnden förstärka kontrollen i vissa led av handläggningen och även beakta behovet av en oberoende kontroll av enhetens kontrollarbete. ...

Vid ansökan om ekonomiskt bistånd är det viktigt att de uppgifter som den sökande lämnar i sin ansökan också kontrolleras. Granskningen visar att det inte alltid finns tillräckliga spår av de kontroller som görs av den sökandes identitet och folkbokföring samt av inkomster och tillgångar. ...

Vidare visar granskningen att det inte framgår tydligt i alla ärenden vad som motiverade besluten. För den del av ansökan som inte beviljats är det viktigt att det fattas ett avslagsbeslut för att den enskilde ska kunna överklaga. Av granskningen framgår det att avslagsbeslut saknades i några få ärenden. Revisionskontorets anser att det är av stor vikt att

nämnden beaktar den enskildes rätt att kunna överklaga ett beslut som gått honom/henne emot.

Kommentar och åtgärd:

Interkontrollen har de senaste åren varit prioriterat inom enheten för ekonomiskt bistånd. De biträdande enhetscheferna gör stickprovskontroller av handläggning av ärenden för att säkerställa att befintliga arbetsrutiner följs. I samarbete med enhetschefen gör paraplysamordnaren månatliga uppföljningar för att kontrollera att kassans avstämningsrutiner följs.

Enhetschefen har deltagit i en stadsövergripande arbetsgrupp, som har utarbetat rutiner för utredning och anmälan av socialbidragsärenden. De biträdande enhetscheferna samt en socialsekreterare deltar i en halvdagsutbildning om felaktiga utbetalningar under maj 2008.

Under våren 2008 har enheten prioriterat arbetet med förbättrade rutiner gällande återkravshantering.

Nya förbättrade rutiner har skapats under hösten 2007 och våren 2008 gällande kontroll av identitet, inkomster och tillgångar. Genom en speciell stämpel och handläggarens signum försäkrar handläggaren att legitimeringskontroll är genomförd och att uppgifter som är inlämnas i samband med ansökan är verifierade.

Enheten har tagit till sig revisionens synpunkter om tydligare dokumentation av generella kontroller som görs regelmässigt med försäkringskassan och vissa andra myndigheter. En genomgång och komplettering av kontrollrutiner har skett under våren 2008.

Gällande beslutsmotiveringar och avslagsbeslut pågår ständigt utvecklingsarbete. Enheten fattar ett stort antal beslut och vid avslag får klienten information om möjlighet att överklaga. En ansökan kan innehålla flera olika delar, varför inte alltid alla beslut fattas samtidigt.

Det av revisionen påpekade behovet av en oberoende kontroll av enhetens kontrollarbete har diskuterats inom enheten och för närvarande övervägs formerna för detta av ledningen.

L. Kontroll av löneutbetalningar via LISA-självservice. (rapporten sidan 18-19)

Årets granskning visade att det fortfarande inte görs några kontroller av LISA-självservicetransaktioner av andra än budgetansvariga chefer. Enligt revisionskontorets bedömning är detta inte tillräcklig intern kontroll eftersom cheferna själva är en del av lönerutinen

Kommentar och åtgärd:

Stadsdelsförvaltningen är medveten om att det saknas internkontroll (utöver den som utförs av cheferna) av löneutbetalningar via LISA-självservice. Förvaltningens personalkonsulter har fått controllerbehörighet och översiktlig information om funktionerna i systemet.

Frågan kommer att aktualiseras vid de möten som stadsledningskontoret anordnar för stadens personalchefer.